

Tidskrift for international solidaritet

gala

80, vinter 2016

Leder..... 3

Hebron – undertrykkelsen er dagligdag..... 4

Børn i israelske fængsler..... 7

Chilcot-kommisionen om Irak-krigen 10

Humanitær interventionisme i bag- og forklogskabens lys 14

Et falleret Zimbabwe..... 16

Klassehad & imperialism 20

FARCs vej til det civile liv – et kønsperspektiv..... 22

Treenigheden i Internationalt Forum 25

Menneskerettigheder i frit fald 28

Bæredygtig genopbygning i Kurdistan 31

GAIA udgives tre gange årligt af Internationalt Forum (IF). IF er en ungdomsorganisation, der siden 1970 har været aktiv i oplysningsarbejde om fortrinsvis den 3. Verden, indsamlingsarbejde til folkelige organisationer og frihedsbevægelser, protestkampagner mod krænkelse af menneskerettigheder samt udsending af unge til arbejde i folkelige organisationer i den 3. Verden. Geografisk er arbejdet koncentreret om Latinamerika, Mellemøsten, Sydøstasien, EU og Baskerlandet.

Redaktion:

Esben Frost, Morten Ranum, Peter N. Christensen, Sigrid L. Dahl, Lars Ploug, Michael Schøldardt, Ole Timotej og Jakob Neerbek.
Ansvarshavende redaktør: Peter N. Christensen
Artiklernes indhold udtrykker ikke nødvendigvis redaktionens holdning.
Oplag: 1200
Tryk: Eks-Skolens Trykkeri
ISSN: 0908-2492

Internationalt Forum

**Griffenfeldsgade 41
2200 København N**
Tlf: 35 37 18 89
gaia@internationaltforum.dk
www.internationaltforum.dk
Medlemsskab af IF inkl.
GAIA-abonnement: 100 kr.
pr. år.
Særskilt Abonnement: 200 kr pr. år.

gaia

Pest eller kolera?

Leder

Onkel Sam har det ikke godt. Den amerikanske dollar er presset til det yderste, og positionen som dominerende valuta på verdensmarkedet er truet. I Mellemøsten har det palæstinensiske/israelske spørgsmål været uafklaret i snart 70 år, og hele regionen har i årevis stået i brand trods de amerikanske, mere eller mindre fordækte, interventioner. I Sydøstasien kræver Kina, og snart også Indien, mere råderum. I Afrika betød USSRs exit, at det kapitalistiske Vesten fik mulighed for at erobre nye markeder, men nu i stærk konkurrence med Kina og andre opkommende magter.

I USAs egen baggård, Sydamerika, har socialliberale kræfter i flere lande længe arbejdet for en selvstændig og mere social udvikling. Det opleves som en trussel i USA, selvom det på det seneste er lykkedes højreorienterede kræfter at vælte den folkelige præsident i Brasilien. I Columbia er de traditionelle kræfter omsider igen ved at have kontrol over situationen med en fredsaftale med FARC. USA har til stadighed sin usynlige hånd i Latinamerika, men selvstændighedssønskerne ulmer alligevel stadig mange steder på kontinentet.

Klods Hans eller kejserens nye klæder

Udfaldet af valget i USA er noget, der vil få betydning for os alle, og medierne undlader da heller ikke nogen lejlighed til at oplyse os om den seneste udvikling i boksekampen mellem Hillary Clinton og Donald Trump. En Hillary, der bliver betegnet som en international elitist med hele "The Establishment" i ryggen, og en

Donald, der kaldes en nationalistisk populist og priser politiet som dem, der repræsenterer nationens højeste idealer og værdier og repræsenterer de mest noble karakteristika i USA. Der er store spekulationer omkring Clintons helbred. Vil det være en kommende Parkinson-patient, man risikerer at få valgt til verdens mest indflydelsesrige job? Der er også sat spørgsmålstegn ved, hvad USA kan geråde ud i med en Trump ved roret. Han har vist en katastrofal mangel på realitetssans og forståelse for, hvad der foregår uden for USA. Han går ikke af vejen for at tage hurtige beslutninger, skifte mening når det passer ham, eller moderere på vedtagne sandheder.

Krigens ret

Begge præsidentkandidater tager stærk afstand fra USAs krigsførelse i Mellemøsten, men Clinton har som udenrigsminister været dybt involveret i nationens aktiviteter i regionen de sidste ti år, og Trump har tidligere udtalt sin fulde støtte til krig i Mellemøsten, selvom han nu benægter det.

Det amerikanske præsidentvalg er en farce for åbent tæppe. Udfaldet kan få alvorlige konsekvenser også for os i lille Danmark, der indtil videre har valgt at følge den amerikanske krigspolitik i tykt og tyndt. Valget vil vise, om det bliver kejserinden eller Klods Hans, vi kommer til at se i Det Hvide Hus de kommende fire år. Uanset ser det nok desværre ud til at blive et valg mellem pest eller kolera.

Hebron – *undertryk*

Af.

Jens Aase Lagoon, Mario Bravo & David Lauesen

Interviewene er foretaget mellem d. 21. marts og d. 3. april 2016.

Josephine er et opdigtet navn. Forfatterne af artiklen er bekendt med hendes rigtige identitet.

lukningen er dagligdag

I marts og april var IF København på studierejse i Palæstina. Under opholdet blev to palæstinensere, Abdel-Fattah al-Sharif og Ramzi al-Qasrawi, likvideret i Hebron. Mordene vakte stor international bevågenhed. Disse er dog langt fra enkeltstående tilfælde. På Vestbredden er der blevet dræbt mange palæstinensere af israelske soldater, og specielt situationen i Hebron er tilspidset.

Hebron er den største by og en af de vigtigste knudepunkter på Vestbredden. Dette tydeliggøres af Israels besættelse af byen. Hebron har siden 1997 været opdelt i to områder: H1, der på papiret er under palæstinensisk kontrol og H2, som er administreret af Israel. Foruden den massive militære tilstedeværelse er flere israelske bosættelser strategisk placeret i byen.

Mellem pigtråd og bevæbnede bosættere

Blot en uge efter de to likvideringer besøger vi på vores studietur Hebron. På vores tur gennem gaderne i retning af H2 er det tydeligt, at bosættelserne er placeret højt i bybilledet. Ofte er de i de øverste etager af bygningerne. Denne høje placering har både en symbolsk værdi, men udgør også en taktisk årsag. Flere gange ser vi, at der står bosættere i sikkerhed på altaner og råber hånlige tilråb til de forbigående. Over gaderne har palæstinenserne opsat beskyttelsesnet som værn mod sten, affald og andre genstande, som bosættterne bruger som kasteskyts mod de handlende palæstinensere.

Det får de i forvejen snævre gader til at virke endnu mere lukkede og mørke. Vi tager os selv i at spejde op efter genstande kastet mod os. Vi føler en snert af den frygt og ydmygelse, som palæstinenserne må leve med hver dag, når de er udsat for kasteskyts og hånlige tilråb.

Vi passerer meterhøje metalporte, pigtråd og bevæbnede soldater udelukkende for at finde Shuhada Street i H2 totalt forladt for liv. Palæstinenserne kalder det Ghost Town. Det er ikke til at mærke

at denne gade engang var Hebrons travle handelsperle. Shuhada Street blev lukket af de israelske myndigheder, efter en bosætter slog 29 mennesker ihjel i Ibrahimimoskeen. Efterfølgende blev området sat under militær kontrol, hvilket har medført flere bosættelser i området. Denne udvikling betyder, at palæstinensere, der er bosat i H1, ingen adgang har til H2. Vi ser ganske få palæstinensere på vores vej, men masser af israelsk militær samt mange bosættere, der går med deres våben synligt i gadebilledet. Der bor mindst 700 bosættere i H2, hvoraf mange af dem tilhører segmentet af ekstreme zionister, der flytter til bosættelser af ideologiske årsager.

Han så et mord

Vi bevæger os ud af H2 igen gennem checkpoint 56 ganske kort fra Tel Rumeida, hvor fornævnte likvideringer fandt sted. Vi møder her skomageren Imad Abu Shamshir, der med sit kamera fik dokumenteret hændelsen. Disse optagelser har betydet en radikal ændring i hans liv. "Jeg hørte en soldat lade sit gevær. Lige efter nærmede soldaten sig offeret (Abdel-Fattah al-Sharif red.), og han skød en kugle i hovedet på ham. Det gik op for mig, at jeg havde filmet en vigtig sag, og jeg måtte flygte fra

... børnene bliver udsat for chikane og vold fra bosættere samt fra soldaterne, der jævnligt visiterer børn helt ned til femårsalderen. Har børnene f.eks. beskidte hænder, ses dette som et tegn på, at de har kastet sten mod militæret...

området og sprede videoen". Endvidere forklarer Shamshir, at det var afgørende for ham at sprede videoen "for at fortælle sandheden om alle de ofre, der er blevet dræbt her, for ved dette checkpoint har de dræbt mange". Blot 3 måneder tidligere har hans søn fotodokumenteret en lignende episode. Da militæret destruerede disse optagelser, endnu før de blev publiceret, vidste Shamshir denne gang, at han måtte handle hurtigt. Shamshir spredte derfor straks videoen gennem adskillige medier. I kølvandet på denne beslutning har en storm af chikane og trusler rejst sig. Ikke blot mod ham, men hele hans familie. "Efter det arresterede militærpolitiet mig og tog det originale materiale fra mit kamera. Efter det ringede en ukendt til mig og sagde, at jeg skulle forlade Tel Rumeida og Shuhada Street, ellers ville de brænde mit hus. Sidste fredag prøvede de (bosætterne red.) to gange at storme mit hus og kastede sten mod ruderne og råbte af mig. Og på bosætterhjemmesiden har de spredt et billede af mig med en tekst, hvor der står eftersøgt". Grundet den øgede trussel har lokale i samarbejde med forskellige menneskerettighedsorganisationer lavet et vagtværn, der sikrer, at familien er under opsyn 24 timer i døgnet. Blandt andet opholder aktivister fra International Solidarity Movement (ISM), også kendt som Palæstina Fredsvagter, sig i Shamshirs hus i nattetimerne.

Fire årig med PTSD

Vi møder en af disse aktivister danske Josephine fra ISM. Trods de aktuelle likvideringer og den anspændte situation,

der omgiver Shamshir, bliver omdrejningspunktet for samtalen den chikane, terror og ydmygelse, palæstinenserne dagligt udsættes for, og som aktivisterne er øjenvidner til. Med over 30 israelske checkpoints bevogtet af mere end 2000 soldater forklarer aktivisten, at besættelsen i Hebron er den mest åbenlyse på Vestbredden. Særligt børnene bliver ramt hårdt af besættelsen, fortæller Josephine, der hver morgen må eskortere omkring 30 børn i skole under de såkaldte *school runs*. "Forældrene siger, at de ikke vil sende deres børn i skole, hvis ikke der kommer internationale aktivister og henter dem". Tidligere episoder har vist, at børnene bliver udsat for chikane og vold fra bosættere samt fra soldaterne, der jævnligt visiterer børn helt ned til femårsalderen. Har børnene f.eks. beskidte hænder, ses dette som et tegn på, at de har kastet sten mod militæret. Vi hører historien om Rhawi, der på grund af mareridt ikke sover om natten og er blevet sengeværder. En læge har diagnosticeret den kun fireårige dreng med posttraumatisk stress syndrom på baggrund af omstændighederne. En anden historie er om drengen Jassan, som Josephine fulgte hjem fra skole uden, at døren blev åbnet til hans hjem; "Han brød øjeblikkeligt sammen i gråd, for han vidste, hvad der kunne være sket med hans forældre, når de ikke åbner døren. Hvis ens mor ikke åbner døren, når man kommer hjem, er det højest sandsynligt fordi, hun er blevet anholdt, dræbt eller kidnappet, eller at huset er ved at blive ransaget. Der er så meget frygt i de her små børn.

De bliver udsat for psykisk pres hver dag, de har ingen steder at lege, men bliver chikaneret hele tiden".

Besættelsen vil fortsætte

Denne konstante uvished og frygt, både for børn og voksne, sætter sine tydelige spor i byens befolkning. Siden oktober sidste år er antallet af mord på palæstinensere intensiveret betydeligt, nye checkpoints bygges, og livet for den palæstinensiske befolkning umuliggøres. De mange drab i Hebron er ikke tidligere blevet dokumenteret på film, men flere billedreportager har dokumenteret, hvorledes palæstinensere bliver skudt ned uden at udgøre en trussel.

Trods vi nu befinder os sikkert i Danmark, fortsætter dagligdagen på den besatte vestbred og i Hebron. I august startede retssagen mod den israelske soldat, Elor Azaryas, der likviderede de to palæstinensere. Retssagen, der i skrivende stund ikke er afgjort, var på forhånd udskudt en måned under ønske fra Azaryas forsvarer. Begrundelsen herfor var manglende vidner til fordel for tiltalte. Dette illustrerer klart den politiske partiskhed i det Israelske retssystem, ligesom debatten om soldatens skyld tydeligt viser den gentagende straffrihed for politisk mord begået med fuld overlæg. Skulle Azaryas, mod al forventning, blive dømt skyldig, ændrer det ikke besættelsens vilkår. Palæstinenserne hverdag med undertrykkelse, ydmygelse og frygt vil fortsætte.

Anmeldelse af bogen "Dreaming of Freedom"
ed. Norma Hashim 2016

Palæstinensiske børn udsættes for voldelige overgreb, ydmyges og tilbageholdes i israelske fængsler i ugevis for ubetydelige forseelser eller tit på falske anklager. I bogen "Dreaming of Freedom" er der samlet en snes førstehåndsberetninger fra nogle af børnene. I februar 2016 sad 438 palæstinensiske børn i israelske fængsler.

Børn i israelske fængsler

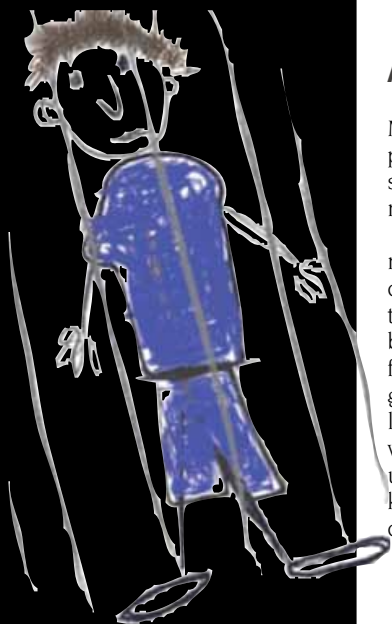
Af Ole Timotej

Malak Al-Khatib er en 14-årig pige, der går i skole og bor sammen med sin familie i Ramallah. Hun fortæller:

"Det var en stille dag, og man kunne begynde at mærke de første tegn på forår. Jeg var til eksamen og skyndte mig at blive færdig med min prøve for at komme ud og nyde det gode vejr på vej hjem. Min landsby var som en brud, der var klædt i grønt. Jeg kiggede ud af vinduet på blomsterknopperne en sidste gang, inden vi sluttede skolen.

Da jeg gik hjem, kiggede jeg på de fine roser, som groede på hver side af vejen. Jeg skulle hjem og spise sammen med min familie, men selvom jeg vidste, at de ventede, ville jeg også gerne nyde blomsterne og glemte tiden. Da jeg gik og plukkede blomster, opdagede jeg pludselig, at jeg var kommet til et sted, jeg aldrig havde været før. Jeg hørte også lyden af en bil fra en af de ulovlige bosættelser nær min landsby, da den krydsede vejen, men tog mig ikke af det. Jeg var nok alt for optaget af naturen omkring mig.

Pludselig hørte jeg råb og

tabte blomsterne, jeg havde plukket. Der kom en gruppe svært bevæbnede soldater, som pegede på mig med deres våben. Jeg havde jo ikke gjort noget, men de greb fat i mig, bandt mine hænder på ryggen og gav mig bind for øjnene. De skældte mig hele tiden ud og kastede mig til sidst ind i deres bil.

Så blev jeg taget med til et forhørscenter, hvor de slog mig og truede mig på forskellig måde. Men jeg bed tænderne sammen og græd ikke, fordi jeg ville ikke vise dem, at jeg var svag. De havde fabrikeret en anklage, der bestod i, at jeg havde kastet sten imod deres bil. I deres hoveder betyder det måske det samme som at plukke blomster?

Jeg nægtede alle anklagerne og blev taget med til Hasharon-fængslet, som er beregnet til kvinder. Det føltes som at gå ind i en grav, hvor mange kroppe stadig kæmper for at holde sig i live. Jeg tilbragte to måneder sammen med de andre fængslede. Da jeg blev løsladt, var jeg meget bitter, ikke fordi jeg var blevet arresteret, men fordi palæstinenserne bliver behandlet uretfærdigt. Jeg har stadig meget sorg i sindet, fordi det er en mørk tid, vi lever i, som ikke synes at have nogen ende, så vi bliver nødt til at kæmpe for vores frihed."

I Hebron lever de oprindelige palæstinensere og de tilkomne jødiske bosættere tæt op ad hinanden. Det giver anledning til sammenstød og utallige overgreb over for børn. En af dem, der er blevet offer for den israelske militærmagts overgreb, er 15-årige Mohammed Abuatwan.

Han fortæller:

"Jeg lukkede min bog og lagde den i tasken. Jeg gik i seng, træt og udmattet, fordi jeg havde været tidligt oppe. Da jeg lagde mig, tænkte jeg over, hvad der var sket i løbet af dagen, ligesom jeg plejer at gøre. Jeg havde spillet meget fodbold og læst lektier sammen med mine kammerater og faldt hurtigt i søvn.

Efter at have sovet et par timer vågnede jeg op, ved at der blev banket på vores dør. Jeg troede, at jeg drømte, eller at det måske var vores nabo, der bankende – men jeg blev snart klogere. Jeg kom ud af sengen og gik hen til døren stadig lidt i drømme. Hele min familie mødte mig i døren. Kort efter hørte vi en eksplosion, og kastede os til jorden og beskyttede hovedet. Da vi rejste os igen og kiggede ud, så vi soldater, der kom fra alle retninger, idet de stormede vores hus.

Malak har stadig mareridt om natten, når hun drømmer om sin arrestation og fængslingen. Hendes familie har økonomiske problemer og er oprørt over, at de palæstinensiske myndigheder ikke tager sig af hendes sag.

Da det gik op for mig, at det var israelske soldater, blev jeg ikke bange, fordi det ikke var første gang, de trængte ind i vores hjem. Jeg tænkte, at de nok søgte efter en eller anden og måske bare lavede en ransagning – og det så var det. De rodede rundt i hele huset og ødelagde vores ejendele, idet de bevægede sig fra det ene til det andet rum. Det eneste, jeg ønskede, var, at de snart blev færdige og ville forlade vores hus, så jeg kunne komme tilbage og sove. Men jeg undrede mig dog over, at de blev ved med at gentage mit navn.

"Hvem er Mohammed?" skreg en soldat. Med svag stemme svarede jeg: "Det er mig". Han kiggede ned på mig, som om han ikke forventede, at jeg ville være så lille og ung. Han dobbelttjekkede min identitet med min fader, der viste ham nogle papirer. "Følg med mig", sagde han bare.

De ord ændrede mit liv. Jeg kunne ikke forestille mig, at hele deres 'raid', der førte til så meget eftersøgning og brutalitet, kun var for at fange mig, en dreng på 15 år. Jeg kiggede på mine forældres ansigter for at finde svar på alle mine spørgsmål og forblev i chok. Min far prøvede at protestere kun for at blive sparket af en af soldaterne. "Vær ikke bekymret for ham", sagde en anden soldat med et listigt smil.

Mit liv ændrede sit i dette øjeblik. Jeg fik håndjern på og bind for øjnene og ført ud til deres bil. Det var en utrolig situation, drømte jeg, eller var det en anden virkelighed, jeg be-

fandt mig i? Jeg var nu selv blevet et nummer i statistikken af fængslede, som jeg havde hørt så meget om. Mange spørgsmål kørte rundt i hovedet, indtil jeg blev slået af en soldat. Det var ikke et hårdt slag, men der fulgte mange flere efter. Det var som om, de troede, at jeg stod bag bombningen i Tel Aviv, og de skulle straffe mig for det.

Jeg blev overført til en militærforlægning nær Hebron, hvor jeg fik bank og forskellige slags tortur og blev ydmyget. Jeg kunne mærke blodet dryppe ned fra næse og mund, men kunne ikke gøre noget ved det, fordi mine hænder var bagbundne. Det gjorde ondt i hele kroppen, og jeg oplevede deres store kroppe som spøgelser.

Da jeg blev løsladt, var jeg konstant bange for at blive arresteret igen. Den nat ændrede mit liv, så jeg nu var blevet klassificeret som 'eftersøgt' eller 'terrorist'. Jeg er blevet arresteret igen og tilbageholdt i nogle få dage. Så nu siger jeg altid til mine forældre, før jeg går i seng: "Bliv ikke ked af det, hvis jeg bliver arresteret igen i nat."

En måned efter at han var løsladt, blev Mohammed fængslet igen og idømt 5 måneders fængsel og en bøde på 3000 NIS (godt 5000 kr.). På grund af arrestationerne droppede han ud af skolen og ansøgte om at blive lærling. Han fik uddannelse som bilmekaniker, men kunne ikke finde job, hvilket har gjort ham deprimeret.

Af Lars Ploug

Da dommene faldt i Nürnberg i 1946 lagde dommerne vægt på at det, som de tyske naziledere blev dømt for ikke bare var den uendelige række af krigsforbrydelser som tyske soldater havde trakteret verden og dens mennesker med i løbet af krigen. Det var ikke massakrerne og masseudryddelserne som fandt sted i kontekst af krigen, der havde føjet mødet med bøddelen til de dømtes kalender. Den alvorlige forbrydelse var at tage initiativet til en uprovokeret angrebskrig, som ville trække alle de andre blodige løjer med sig. En uprovokeret angrebskrig er, hed det, en »forbrydelse mod freden«.

I Danmark er der næppe mange, der vil nævne Irak-krigen og principperne fra dommene under retsopgøret i Nürnberg i samme sætning, og det er muligvis også malplaceret at gøre det.

Men man behøver ikke at påstå identitet mellem de politisk ansvarlige for Irak-krigen og de politisk ansvarlige for nazisternes forbrydelser for at få øje på, at principperne fra den-

gang har relevans for vores vurdering af Irak-krigen og de ulykker den førte med sig. Der er ingen grund til at starte "oppefra" og afgrænse Nuremberg-princippernes gyldighed til krige og forbrydelser, der er i liga med nazisternes. Uprovokerede og folkeretsstridige krige kan være slemme nok i sig selv, og selv uden masseudryddelser i skala med dem der fandt sted under anden verdenskrig er der rigelig grund til at interessere sig for, om krigen mod Irak var en uprovokeret angrebskrig i juridisk forstand.

Tilstrækkeligt belyst

Men i Danmark er der ikke mange, der interesserer sig for Irak-krigen eller de andre krige vi har deltaget i løbet af de seneste 15 år. Derfor er det heller ikke blevet nogen skandale, at den siddende regering kort efter sin tiltræden nedlagde Irak- og Afghanistankommisionen.

Og selvom oppositionens politikere kritiserede beslutningen, slap regeringen forbavsende godt og billigt fra de grunde, den gav for at nedlægge kommissionen. Forsøget på at se magthaverne i kortene og klarlægge den rolle som Danmark har spillet i den katastrofe som

»War is essentially an evil thing . . . to initiate a war of aggression, therefore, is not only an international crime; it is the supreme international crime differing only from other war crimes in that it contains within itself the accumulated evil of the whole«.

Robert H. Jackson, amerikansk
chefanklager ved Nürnberg
tribunalet

Chilcot-kommisionen om Irak-krigen

Masser at komme efter

Irak-krigen har vist sig at være, blev afvist som usaglig personforfølgelse, politisk drilleri og unødvendige udgifter.

Det som kommissionen skulle have undersøgt hvis den havde fået lov var allerede »tilstrækkeligt belyst«, hed det. Der var ikke noget at komme efter, synes regeringen, heller ikke selvom alt muligt peger på, at det modsatte er tilfældet.

Chilcot-kommisionen

En antydning af, hvad vi er gået glip af, kan man få på den anden side af Nordsøen. I Storbritannien synes man ikke at spørgsmålene om den britiske deltagelse i Irak-krigen og om regeringens forvaltning af dens demokratiske mandat er ligegyldig, og man har ikke troet Tony Blair på *hans* engelske ord om, at der intet er at komme efter. Det viste sig i begyndelsen af juni, da den britiske Chilcot-kommision barslede med resultaterne af sin undersøgelse.

Kommisionen, der var ledet af den ekstremt respekterede embedsmand John Chilcot har siden 2009 arbejdet med at besvare to overordnede spørgsmål. For det første om det var

»rigtigt og nødvendigt at invadere Irak i marts 2003«, for det andet om »Det Forenede Kongerige (UK, red.) kunne og burde have været bedre forberedt på hvad der fulgte« efter invasionen.

Konklusionen på og præmisserne for undersøgelsen, der fylder mere end to og en halv million ord blev fammenfattet af John Chilcot den 6. juli 2016 i en 25 minutter lang mundtlig erklæring, der er forbillende klar og nøgtern. Det er angelsaksisk analyse, når det er allerbedst, præcist og tilgængeligt og værd at lytte til. Det kan man på Youtube.

I John Chilcots sammenfatning deler konklusionen sig på fire punkter. For det første konkluderer kommissionen, at UK valgte at deltage i invasionen før de fredelige muligheder for afvæbning af Irak var udtømt. »Militær aktion var ikke den sidste udvej«, sagde John Chilcot ved pressekonferencen.

For det andet blev regeringens påstande om »truslen fra Iraks masseødelæggelsesvåben fremsat med en sikkerhed, der ikke var belæg for«. For det tredje blev konsekvenserne af invasionen undervurderet på trods at eksplicitte

advarsler. »Planlægningen og forbedelserne til Irak var fuldstændigt utilstrækkelige«. Og for det fjerde er det »ikke lykkedes regeringen at nå sine erklærede mål«.

Resolution 1441

De ansvarlige britiske politikere (som de danske ditto) har hævdet Irak-angrebets lovlighed med henvisning til den resolution 1441, som sikkerhedsrådet vedtog enstemmigt den 8. november 2002. Resolutionen pålagde Irak at afvikle de masseødelæggelsesvåben, mange dengang mente at staten var i besiddelse af. Alternativet var, hed det i resolutionen, »alvorlige konsekvenser«.

Den resolution valgte Tony Blair at fortolke som sikkerhedsrådets mandat til at lade svarene på spørgsmålene om Saddam Husseins samarbejdsvillighed og om karakteren af de alvorlige konsekvenser været et anliggende for den amerikanske George Bush og ham selv. »USA og UK hævdede sig over sikkerhedsrådet, og undergravede dermed dets autoritet«, sagde John Chilcott

En passende fortolkning

Selvom Chilcots kommission ikke har taget eksplicit stilling til den fortolkning af resolution 1441 som den Blair og de andre krigskarler baserer deres påstande om Irak-krigens lovlighed på, går den hårdt i rette med den indsats som Blair gjorde for at skaffe sig vished om fortolkningens juridiske holdbarhed.

På en måde gjorde den britiske premierminister for meget snarere end for lidt for at få en vurdering, der passede til de planer han allerede havde lagt

Tony Blair havde allerede i juni 2002 lovet George Bush ubetinget britisk støtte (»with you, whatever«), og i slutningen af januar 2003 vurderede han at der *ville* blive krig.

Derfor henvendte Blair sig til den britiske statsadvokat Lord Peter Goldsmith for hos ham at få en juridisk vurdering der blæste med det broderløfte han havde givet George Bush den forgangne sommer.

Premierministeren havde ellers allerede spurgt sig for hos statsadvokaten i midten af januar. Ved den lejlighed havde Lord Goldsmith forklaret ham at et angreb med hjemmel i

international lov krævede en ny resolution fra sikkerhedsrådet. I slutningen af februar spurgte han igen Goldsmith, der i mellemtiden havde vurderet at en ny resolution var »at foretrække«, men at resolution 1441 var tilstrækkelig

»Efter bedste vurdering«

Da militæret og embedsværket siden bad Goldsmith uddybe den vurdering som Blair havde henvist til fik de svaret at der efter statsadvokatens »bedste vurdering« var lovligt grundlag for et angreb uden en ny resolution fra sikkerhedsrådet.

Blair fik med andre ord en slags rygdækning fra statsadvokaten, når det gjaldt fortolkningen af resolution 1441 som et mandat til, at

Tony Blair har, i selskab med koalitionen af villige regeringsledere fra Danmark og andre lande startet en krig, der har kostet hundredetusinder af menneskeliv, drevet millioner på flugt og skabt grundlag for blodige borgerkrige og gjort staten Irak og hele regionen til slaraffenland for islamistiske sekterikere.

nalt anerkendt domstol».

Men vi har, konstaterede John Chilcot med embedsmændens karakteristiske lakoni »konkluderet at de omstændigheder hvorunder beslutningen om eksistensen af et juridisk grundlag for britisk militær aktion var langt fra var tilfredsstillende«.

Javel Hr minister

Hele dette forløb kunne være taget fra afsnit af Javel Hr Minister. Forskellen er selvfølgelig, at Tony Blair forsøgte på at vride de rigtige svar af statsadvokaten, mens det i den geniale serie er ministeren der bliver manipuleret. Men forløbet som Chilcot-undersøgelsen redegør for er syret nok i sig selv.

En britisk premierminister har lovet en ekstremt højreorienteret amerikansk præsident at han vil lægge britiske soldater og britiske våben til et angreb på en stat i Mellemøsten. For at holde sit løfte, og for at kunne påstå om det kommende angreb at det er lovligt og i overensstemmelse med international lov, får han sin statsadvokat til belægløst at sige og skrive, at en resolution vedtaget i

FNs sikkerhedsråd giver ham lov til at gå i krig, selvom flertallet i sikkerhedsrådet er mod det.

Efter at kommissionen sluttede sit arbejde og fremlagde konklusioner og præmisser har Blair sagt, at han »var ked af det«, men også at han ikke fortrød. Han har offentligt hæftet sig ved, at Chilcot-kommissionen ikke har klandret ham for at lyve.

Så Tony Blair har, i selskab med koalitionen af villige regeringsledere fra Danmark og andre lande startet en krig, der har kostet hundredetusinder af menneskeliv, drevet millioner på flugt og skabt grundlag for blodige borgerkrige og gjort staten Irak og hele regionen til slaraffenland for islamistiske sekterikere. Men fortryder intet, og han løj ikke.

USA, UK og de andre lande i de villiges koalition kunne indlede en krig på trods af det sikkerhedsråd, som havde vedtaget resolutionen. Men rygdækning til vurderingen af Iraks opførsel som i strid med resolutionens krav, fik Blair ingen steder. Det var bare noget, han besluttede uden at konsultere nogen.

»Det præcise grundlag for Hr. Blairs beslutning er ikke klart. I betragtning af beslutningens alvor burde Lord Goldsmith være blevet bedt om skriftligt at redegøre for hvordan Blair kunne tage den uden et flertal i FNs sikkerhedsråd«, sagde John Chilcot.

Som nævnt har Chilcot-kommissionen ladet spørgsmålet om angrebets lovlighed ligge. Det er, sagde kommissionsformanden, »et spørgsmål for en lovligt konstitueret og internatio-

Humanitær interventionisme i bag-

14. september barslede det britiske parlaments udenrigsudvalg med en rapport om det angreb på Libyen i marts 2011, som danske jagerfly deltog i med et enigt folketing bag sig. Rapporten følger konkret belæg til fornemmelsen af, at angrebet skabte katastrofe i Libyen, og byder som sådan ikke på overraskelser. Men den reaktion som danske politikere mødte rapporten med, er et vindue ind i den humanitære interventionismes modsætninger.

Rapporten konkluderer blandt andet, at efterretninger og presserapporter om diktatoren Muammar Ghadaffis intention om at begå massakrer var overdrevet, at omfanget af det islamistiske indslag i de libyske oprørsstyrker blev underdrevet, og at det Frankrig som dengang stillede sig i spidsen for angrebet var motiveret af alt muligt andet end humanitære hensyn.

Desuden mener det britiske undershus' Foreign Affairs Committee (FAC), at angrebet forvandlede Libyen til en humanitær katastrofe, og skabte en libysk base for Islamisk Stat.

Foragt for bagklogskab

Som det kan ventes i et land, der i de sidste femten år har stået på spring for katastrofale krige at deltage i, og hvis politiske kultur negerer en kritisk refleksion over krigsparathed, blev FAC-undersøgelsen og dens konklusioner afvist som bagklogskab. For nogle danske krigstilhængere var FACs ord om det mangelfulde krigsgrundlag ikke anledning til at tænke over, hvordan bagklogskabens lys kunne omsættes til forklogskab fremover.

Det man vidste, eller troede at man vidste, gjorde tværtimod efterlods beslutningen rigtig, også i bagklogskabens lys. Den konservative Naser Khader pegede på at den libyske oberst var »bindegale«, en »blødtørstig diktator«, at der var »risiko for folkemord« og at han »derfor skulle stoppes og den libyske befolkning beskyttes«.

Søren Espersen fra DF havde heller ikke store tanker om bagklogskaben eller for den sags skyld kvalificeringen af forkundskab i fremtiden.

Det er, sagde han til Politiken på dagen hvor FACs undersøgelse blev offentliggjort, »kun fantaster, der bilder sig ind, at man kan tilrettelægge en krig, og derfor er jeg fuld af foragt for den slags undersøgelser«.

Enhedslisten

Langt mere refleksiv var Enhedslisten udenrigspolitiske ordfører Nikolaj Villumsen, da han 15. september blev interviewet til P1 morgen om partiets opbakning til dansk deltagelse i luftangrebene. Han syntes at rapporten var »interessant«, men pegede på at den libyske diktators retorik gjorde det rimeligt at antage at en større massakre på indbyggerne i Benghazi var umiddelbart forestående.

Det var den omstændighed, der sammen med erfaringerne om det internationale samfunds svigt forud for massakren i Srebrenica og folkemordet i Rwanda gjorde det nødvendigt for Danmark og det internationale samfund at intervenere militært og for Enhedslisten at støtte dansk deltagelse i sådan en intervention.

Enhedslisten har betonet betydningen af det flertal, der i FN's sikkerhedsråd havde stemt for resolution 1973, der autoriserede håndhævelsen af et flyveforbud over Libyen, og beskyttelse

og forklogskabens lys

... der er få eller ingen eksempler på, at bombe-kampagner sætter en stopper for folkemord, eller at håndhævelsen af flyveforbudzoner "med alle midler" vil være så begrænset, som Enhedslistens parlamentarikere og folketingsgruppe må have forestillet sig dengang i 2011 ...

af civile i den nordafrikanske stat »med alle midler«.

Derfor var det også helt i tråd med Enhedslistens erklærede politik, da partiet trak sin støtte til krigen på et tidspunkt hvor det viste sig at, koalitionen i praksis blev luftvåben for oprørerne. Koalitionens hensigt var, viste det sig, at vælte Ghadaffi, og det var – givet erfaringerne fra andre regimeskiftende interventioner – ikke Enhedslistens kop te.

For humanitær intervention

Der er ingen grund til at tænke på Naser Kharders eller Søren Espersens bagkloge foragt for fortænkksomhed som argument mod humanitær interventionisme. For det er svært at komme i tanke om et tænkt eller virkeligt eksempel på vestlige militære interventioner de to villige tage afstand fra af "humanitære grunde", uanset mennesker og samfund der måtte blive dræbt eller ødelagt som konsekvens. Den humanitære dimension spiller næppe nogen rolle for dem.

Anderledes alvorligt kan man tage Enhedslistens ræsonnement om den militære interventions uomgængelighed i situationer, hvor international passivitet, venstreorienteret rygmarvsubehag ved bomber og kanonener og giver fripas til morderiske regimer og diktatorer. Den rædsomme baggrund er, som nævnt, den serbiske massakre på bosniske muslimer i Srebrenica og folkemordet i Rwanda.

Og imod..

Men det er ikke pacifistiske impulser på venstrefløjen, eller for dens sags skyld FN-systemets utilbøjelighed til indblanding i suveræne

stater, der lader mordere myrde løs. Det fripas får morderne af de super- eller stormagter, der implicit eller eksplicit giver dem det, fordi der er stor- eller supermægtig interesse i at lade morderne give den blodig gas, eller fordi der er tale om masssemord, der ikke er strategisk gevinst i at bringe til ophør.

Der blev ikke talt om humanitær intervention i Bahrain, da regeringen i 2011 lod sine sikkerhedsstyrker supplere af saudiske soldater i kampen mod regimekritiske demonstranter, eller i Yemen hvor Saudiarabien fører krig med amerikansk velsignelse og amerikanske våben er der heller ikke international militær indgriben på programmet.

Verden er et komplekst og deprimerende sted at være, og der er altid grund til at hjælpe humanitært hvor folk bliver gjort til ofre for bindegale diktatorer. Men der er få eller ingen eksempler på, at bombe-kampagner sætter en stopper for folkemord, eller at håndhævelsen af flyveforbudzoner "med alle midler" vil være så begrænset, som Enhedslistens parlamentarikere og folketingsgruppe må have forestillet sig dengang i 2011.

Og der er, som forløbet efter angrebet på Libyen viser, heller ingen grund at tro, at den frelst befolkning griber chancen for i harmoni og enighed at føre deres land mod en bedre fremtid. Der er al mulig grund til at tro det modsatte.

Her hjælper ingen gode liberale hensigter, og der er ingen grund til at udskifte fornuftig utilbøjelighed til at bringe verden i orden med "humanitære" krige med en ufornuftig tilgang, der lige vil prøve én gang til for at se om det denne gang skulle vise sig at være en god ide.

Zimbabwe er ved at gå fallit som i 2008. På grund af den elendige levestandard og manglende udviklingsmuligheder er der protester mod Mugabe. Der venter mange opgør, som kan føre til borgerkrigs-lignende tilstande.

Et falleret Z

Af Ole Timotej

Der er tiltagende utilfredshed og mange protester imod de håbløse levestandard i Zimbabwe. Fortællingen om at landet har en veluddannet befolkning hjælper ikke meget, når millioner af dem blot er blevet småhandlende der sælger tilfældige ting på gaden, for at kunne opretholde livet. Millioner er emigreret. Det skønnes at 3-4 millioner er rejst til Sydafrika. Hvad angår sundhedsvæsenet er situationen ikke bedre. Det er ikke tilfældigt at Mugabes datter har valgt at føde i Singapore og at landets tidligere premierminister Morgan Tsvangirai er blevet behandlet for en alvorlig sygdom på et sygehus i Sydafrika. Sundhedsvæsenet er i totalt forfald.

Zimbabwe

Protest mod håbløse leveforhold

Der bliver flere og flere protester mod regeringen. En af de mere succesfulde blev lanceret på twitter under hashtagget 'the flag'. Det er en enkel mands spontane reaktion på regeringens fejring af uafhængighedsdagen den 18. april. Initiativtageren er præsten Evan Mawarire, der fandt sin egen situationen så desperat, at han lavede en film med sin lap-top. Han tog flaget i ed for sin frustration, hvorefter han lagde filmen ud på nettet. Der meldte sig hurtigt tusindvis af følgere, som også tilkendegav deres utilfredshed med de herskende forhold. Mawarire brugte herefter opmærksomheden til at erklære fem dages digital aktivisme.

Han skrev: "Den 25. maj skal ikke være dagen hvor vi stopper, men begyndelsen på at vi drager regeringen til regnskab." Han insisterede på at han ikke tilhørte et politisk parti, men at det var alle politikere og par-

tier der havde svigtet. Trods risikoen for at blive anholdt og forsvinde, ligesom andre åbenmundede kritikere af Mugabe, tøvede pastoren ikke.

Med en god blanding af religion og patriotisme fik Mawarire vundet gehør hos mange zimbabwere, og fik en opbakning, der er blevet brugt til at gå endnu videre. Sammen med flere prominente borgere holdt han møde med nationalbankdirektøren, for at fortælle ham at befolkningen ikke ønsker de nye bondollars som regeringen er på vej til at bringe i omløb. Efter manges mening vil det blot øge inflation og korruption. Han inviterede også utilfredse borgere til at skrive under på en anmodning om at energi- og transportministeren skulle gå af, på grund af misbrug af offentlige midler. I juli opfordrede han alle offentligt og privat ansatte til en endags 'stay away' strejke. Garderne i Harare var mennesketomme og i forstæderne blev der brændt bildæk af. Mange blev arresteret. Det blev en af de største demonstrationer i årtier og førte til at han blev anklaget for at have forstyrret den offentlige ro og orden.

Da retssagen skulle afholdes var der så store protester udenfor retssalen, at man besluttede at aflæse sagen. Nu er pastoren på rundrejse for at samle støtte internationalt. I Sydafrikanske medier har han gjort opmærksom på forholdene i sit hjemland, og er efterfølgende på rundrejse i USA, hvor han har søgt om politisk asyl.

Mugabe er 92 år.

Trods sine mere end 35 år ved magten hyldes Robert Mugabe stadig som landsfaderen der kastede kolonisatorerne ud. Men dem, der

har fået mest ud af udviklingen siden uafhængigheden, er loyale partikammerater og lydige bureaukrater, der har kunnet sikre sig økonomisk. Den brede del af befolkningen har derimod måttet se langt efter bedre levevilkår. Nu er der end ikke længere penge i statskassen til at betale statsadministrationen og de offentligt ansatte.

Der en katastrofal mangel på penge som betalingsmiddel, fordi udlandet ikke længere er villig til at give lån så de amerikanske dollars igen strømmer ind i landet som det skete i 2008. Dengang var den lokale valuta blevet værdiløs, fordi inflationen var vokset med tusindvis af procenter.

Mugabes regering bad dengang om økonomisk hjælp fra udlandet for at undgå et sammenbrud og var nødt til at indgå et tidsbegrænset regeringssamarbejde med oppositionen. Man gik i den forbindelse over til at bruge amerikanske dollars, som daglig betalingsmiddel – lokalt også kaldet Obama-dollars.

De seneste år er det ikke lykkedes at vende bølgen af virksomhedslukninger og det dramatiske fald i produktionen, så Zimbabwe har stort underskud på handelsbalancen og deraf et galopperende underskud på betalingsbalancen. Forretningsfolk tøver med at tage nye initiativer, og almindelige mennesker gemmer deres amerikanske dollars under madrassen. Den kapitalistiske markedsøkonomi i landet har spillet fallit, og udsigten til en statsbankerot er lige om hjørnet. Regeringens ønske om at trykke de såkaldte 'bond' dollars, som vil få den samme værdi som de amerikanske dollars, løser intet. De fleste mener, at det

er et forsøg på at indføre den gamle valuta af bagvejen.

Samlingsregeringen, hvor oppositionsleder Morgan Tsvangirai var premierminister, var således ikke været i stand til at bringe landet på ret køl, inden der skulle afholdes valg i 2013. Ved valget fik det gamle regeringsparti majoritet, hvorefter Mugabe igen var tilbage som enehersker. Der har været spekulationer om hans helbred, fordi han rejste til udlandet for at blive behandlet for kræft. Det benægtes officielt. Da han for nylig kom tilbage fra Dubai, svarede han de pågående journalister: "Ja endnu engang er jeg genopstanden, som jeg jo gør det hver gang." Han har annonceret at han genopstiller til præsidentvalget i 2018.

Zimbabwe var kronjuvelen

Zimbabwe er et smukt land, der byder på en natur, som ville få enhver turistchef til at dåne, og har en mineralrigdom, som kunne give enhver duelig kapitalist dollartegn i øjnene. Desværre bliver mulighederne ikke udnyttet, og den økonomiske udvikling de seneste 20 år, har bevæget sig på afgrundens rand. De muligheder som de europæiske kolonister overlod til befrielsesbevægelsen ved selvstændigheden i 1980, er blevet forvaltet på den dårligst tænkelige måde. I hvert fald har det ikke givet det store flertal af befolkningen en levestandard, der er bedre, end den var under kolonistyr. Sammenlignet med andre lande i regionen halter Zimbabwe langt bagefter, og der er en voksende utilfredshed med tingenes tilstand.

Landet Rhodesia, som Zimbabwe tidligere hed, fik en kolonihistorie, som varede 20 år længere end i de fleste andre afrikanske lande. Ian Smith

opretholdt fra 1965 til 1980 et europæisk mindretalsstyre, der nok var sanktioneret af udlandet, men som alligevel formåede at udvikle en infrastruktur og en administration efter europæisk standard. Der var en stærk økonomi, som gav overskud og skabte goder – selvfølgelig beholdt det hvide mindretal. Ved selvstændigheden havde landet en veludviklet industri og en landbrugsproduktion, der kunne levere mad til hele det sydlige Afrika. Det Rhode-

sia, som partiet ZANU-PF med Robert Mugabe i spidsen overtog, blev anset for at have været kronjuvelen i det britiske kolonirige. De første år efter selvstændigheden fik befolkningen glæde af store fremskridt indenfor sundheds- og uddannelsesområdet men siden midten af 1990'erne er det gået tilbage. I begyndelsen af april i år måtte Mugabe officielt proklamere, at der var hungersnød i Zimbabwe, og anmode om hjælp udefra. FN skønnede at mere end 2,5 millioner mennesker sultede og tusindvis af børn var kronisk underernærede. Ifølge Wikipedia lever 62 % af de ca. 16 millioner zimbabwer for under en dollar om dagen.

Historiske modsætninger.

Zimbabwe (Syd-Rhodesia) opstod som følge af den grænseopdeling af Afrika, der blev aftalt mellem de europæiske kolonimagter for over 100 år siden. Derfor er der i dag flere etniske grupper indenfor landets grænser. Shona-gruppen er den største som udgør over 80 %. De bor i den nordlige og østlige del af landet og er beslægtet med bantu-befolkningen i Østafrika. I den sydvestlige del af landet bor

ndebelefolket som har kultur- og sproglægtsskab med zulu-befolkningen i Sydafrika. Ndebelerne er blevet stærkt reduceret de sidste årtier på grund af underernæring, AIDS og emigration, så de nu udgør en mindre end de 15-16%, der var ved uafhængigheden. For at lamme denne befolkningsgruppes politiske indflydelse blev der, kort efter uafhængigheden, gennemført en etnisk udrensning og siden da, er ndebelerne blevet systematisk diskrimineret. Mange har valgt at emigrere. Det betyder at der ud over et internt opgør i det shona-dominerende regeringsparti, også er en risiko for at de etniske modsætninger blusser op i forbindelse med Mugabes bortgang.

Mange fraktioner

Indtil videre er det lykkedes for Mugabe at holde sammen på regeringspartiet ved at spille de to interne fløje i ZANU-PF ud imod hinanden. Der er også opbygget et kontrolapparat af samfundet, som fungerer effektivt helt ud i de små landsbyer og holder befolkningen i et jerngreb. Den seneste udvikling i magtkampen har kostet den tidligere vicepræsident, Joyce Mujuru, hendes plads i centralkomiteen og medlemskabet af partiet. Hun har dannet sit eget parti og erklærer, at hun stiller op som modkandidat til Mugabe i præsidentvalget i 2018. Også indenfor oppositionspartiet venter man på, at Mugabe skal falde fra, med muligheden for at komme tilbage til magten. Så der venter mange opgør, som kan føre til borgerkrigs lignende tilstande.

Klassehad &

Af Michael Schøldardt

De første tre regeringer brasilianske Arbejderparti (PT) -to med Lula og en med Dilma Rousseff- har haft stor succes med fattigdomsbekæmpelse. 45 millioner brasilianere er blevet reddet fra elendighed. Mindstelønnen er steget med 70 procent, og 21 mill. jobs blev skabt til de mest lavtlønnede. Sociale programmer -Fra Bolsa Familia til Mere Doctors- har bredt et sikkerhedsnet under de fattigste. Igennem samme periode har man støttet en dramatisk udvidelse af videregående uddannelse, herunder kvoter for sorte og statslige skoleelever. For første gang, kunne de fattige få adgang uddannelse, indkomst og banklån. Alle ting der før var forbeholdt borgerskabet.

Udenrigspolitisk har Brasilien været med til at trænge USA's indflydelse tilbage i regionen. Brasilien er det rigeste og mest indflydelsesrige land i Sydamerika og derfor er et primært mål for USA's økonomiske og politiske kontrol. Hvis ny-liberalismen ikke gennemføres i Sydamerika, hvad Washington anser sin baghave, vil landene søge uafhængige veje udenom USA kapital og investeringer. Og det er altid uacceptabelt for den amerikanske imperialistiske politik og deres lokale støtter i Sydamerika.

Højrefløjen i offensiven

Siden 2002 har højrefløjen tabt 4 valg i træk, og den så derfor sin chance da den internationale recession ramte Brasilien hårdt med faldende priser på deres eksportvarer. "Højrefløjen og de store firmaer

har altid været imod PT, borgerskabet har et klassehad som næres af de mange millioner som er blevet løftet ud af fattigdom", siger Sader.

Rousseff er blevet synderbuk for Brasiliens recession. Hun sikkert kan bebrejdes for ikke at have en plan B for at bekæmpe den globale recession, "men påskuddet for Rousseffs rigsretssag - at overføre lån fra offentlige banker til statskassen for at skjule størrelsen af Brasiliens budgetunderskud - er spinkelt. Alle regeringer i Vesten gør det."

Manglende opgør med højrefløjen

På spørgsmålet om ikke PT-regeringerne har svækket sig selv på forhånd ved ikke at være mere offensive med en jordreform og et opgør med højrefløjens monopol på medierne, medgiver Sader at det har stor betydning. "Koncentrationen af jord og kapital er fortsat under PT-regeringerne, men det har været en klar strategi fra start af, at man ville vise højrefløjen at man kunne lave fattigdomsbekæmpelse som var til gavn for hele landet - også det borgerlige Brasilien".

Medierne er nu meget offensive med løgnagtige kampagner ikke bare mod Rousseff men i høj grad også mod den tidligere præsident Lula. "Højrefløjen har travlt. Travlt med at svække arbejderrettigheder og andre sociale rettigheder. Og de har travlt fordi de ved at de næppe har en chance for at vinde valget i 2018. Og de er helt sikker på at hvis Lula, den mest populære præsident i Brasiliens historie, har de slet ingen chance. Derfor er og vil Lula i stigende grad være en mål-skive for løgnagtigheder".

Men Sader er optimist. Protesterne og mobiliseringen er stor mod kupmagerne. "Neoliberalismen har slået helt fejl i hele regionen, men højrefløjen er upopulær og svækket ved at være ramt af omfattende korruptions-skandaler. Venstrefløjen er godt nok svækket og har mange fejl at rette op på, men det store flertal vil ikke være til sinds at acceptere en neo-liberal udvikling i Brasilien". Sader indrømmer at Arbejderparti er i krise, men mener det vil ændre sig. "Arbejderpartiet har 500.000 medlemmer, og den nye regering vil finde det meget vanskeligt at tage tingene væk fra mennesker nu, efter de har vænnet sig til at have dem."

Dilma Rousseff blev valgt til præsident i 2010, med et flertal 56-44 procent mod den højreorienterede neoliberale PSDB (Det brasiliansk Socialdemokrati) oppositions kandidat. Hun blev genvalgt fire år senere med en formindsket men dog overbevisende flertal på 52-48 procent, eller et flertal på 3,5 millioner stemmer.

Luís Inácio Lula da Silva, præsident mellem 2003 og 2010, havde en opbakning 80 procent da han fratrådte, hvilket gør ham til den mest populære leder i Brasiliens historie.

imperialisme

Højrefløjen er i offensiven i Latinamerika.
I Brasilien er Præsident Dilma Rousseff
netop afsat ved et parlamentarisk kup.

Internationalt Forum har haft besøg af den brasilianske
sociolog Emir Sader. Han har været rådgiver for såvel den
tidligere præsident Lula og for Rousseff.

FARCs vej til det civile liv

Af Marie Hagensen

I Colombia svirrer de sociale medier med hashtagget **#ElÚltimoDíaDeLaGuerra** – krigens sidste dag. Imens males husfacader og mure langs Bogotá's indfaldsveje i farvestrålende malerier med forhåbningsfyldte fraser om freden. Murmalerier der ofte portrætterer kvinder og børn i naturen. Ja, for selvom 40 % af FARCs soldater er kvinder, og at det er en guerillabevægelse

der hovedsageligt opererer i junglen, associeres kvinder i naturen åbenbart med fred. En fredsftale mellem landets regering og FARC er netop indgået. FARC skal nedlægge våbnene og blive en del af samfundet og af det politiske liv. FARC er en oprørsgruppe, der har sine rødder i bøndernes kamp for jord og ressourcer, og har sine magtcentre i landområderne; områder hvor kønsroller som regel er meget traditionelle.

"Da jeg var barn så jeg piger fra 14-års alderen få børn og blive husmødre. Når guerillasoldaterne kom gennem vores landsby, så jeg kvinder der gik og arbejdede sammen med mændene" fortæller Viviana, en 24-årig benådet krigsfange fra FARC.

For Viviana var det at gå ind i FARC også at vælge et andet liv end livet som bondekone. Hun voksede op i Caquetá-provinsen, og da hun var færdig med grundskolen havde hun ingen mulighed for at

– et kønsperspektiv

studere. Hun så (mere eller mindre) ligestillede kvinder hos FARC, og besluttede senere at blive en af dem.

Men hvad gør det for et land, at det igennem mere end 50 år i store landområder ikke har været staten der opretholdt magten, men en guerillabevægelse der på mange måder – og måske ligeså meget af nød som af ideologi – har haft tvungen ligestilling? Og hvad betyder det for hele samfundet når guerillabevæ-

gelsen, FARC, nu skal integreres i det civile liv?

FARCs feministiske politik

Det liv som FARCs medlemmer har levet, mens de var "i trøjen" har været præget af en militærstruktur, hvor alle skulle deltage i alle opgaver inden for guerillaens rangorden. For de menige guerillaer betød det at både madlavning, rendegravning og kamp-handlinger blev varetaget af alle uanset køn.

Feminismo Insurgente – oprørske feminisme – er FARCs svar på spørgsmålet om køn, hvilket blev præsenteret af Victoria Sandino og Manuela Marín, to af FARCs forhandlere til en offentlig skypekonference i Bogotá i juli måned. De forklarede at det betød at kvinder først skulle frigøre sig selv og så resten af samfundet. I løbet af konferencen postulerede de, at hos FARC er der enighed om at køn er en konstruktion, ligesom især

FARC og freden

FARC er en venstreorienteret guerilla der opstod i 1964.

Kønsfordelingen er ca. 40 % kvinder / 60 % mænd (queers gemmer sig i statistikken). Det anslås at FARC har 8.000-10.000 medlemmer, foruden mindst 2.000 krigsfanger.

FARC har forhandlet fred med den colombianske regering 3 gange tidligere, denne gang har de opnået en aftale. Forhandlingerne forløb fra oktober 2012 til august 2016 og fandt sted i Oslo og Havana.

Denne aftale blev dog forkastet senere af en folkeafstemning. Såvel regering som FARC har dog erklæret at de vil fastholde våbenhvilen, og forhandle videre.

I Colombia svirrer de sociale medier med hashtagget #ElÚltimoDíaDeLaGuerra – krigens sidste dag.

Sandino fremhævede de intersektionelle perspektiver, fx overlappet mellem kvinders kampe og oprindelige folks kampe, afrocolombianske kampe og queer kampe.

FARC's forhandlere

Selvom FARC's delegation til fredsforhandlingerne oftest har afspejlet kønsfordelingen i resten af organisationen, har kun én kvinde, Victoria Sandino, siddet med til hovedforhandlingerne med regeringen. Ligesom der aldrig har siddet kvinder i FARC's øverste ledelse, sekretariatet. I 'Det lange oprør', en bog om FARC af den amerikanske aktivist og forfatter Garry Leach, forklares det at ganske få kvinder er nået til FARC's top med, at kvinder først er blevet talstærkt repræsenteret i oprørsgruppen gennem de sidste 20 år, og derfor menes de, at være mindre erfarne end mændene.

Det lyder jo meget bekendt, fx fra statistikken hvad angår kvinder i topposter i Danmark, og hentyder til, at der (naturligvis) også internt i FARC er et stykke vej endnu til reel ligestilling.

Delaftale om køn

Fredsforhandlingerne mellem den colombianske regering og FARC har fulgt en dagsor-

den, der bl.a. indeholdt temaer som jordspørgsmålet, narkohandel og retfærdighed for krigens ofre. Supplerende er der oprettet undergrupper af forhandlingsteamet. En sådan gruppe behandlede temaet køn i konflikten, og en aftale der skrev kønsperspektivet ind i de øvrige af fredsprocessens delaftaler, blev offentliggjort i slutningen af juli.

Kønsperspektivet kommer bl.a. til udtryk i delaftalen om jordspørgsmålet, hvor juridiske barrierer, der hidtil har forhindret kvinder i at eje jord og ejendom, bliver fjernet. I delaftalen om retfærdighed nedsættes en kommission, der specifikt skal undersøge konsekvenserne ved seksuel vold i konflikten. Og i delaftalen om politisk deltagelse er en række tiltag aftalt for at fremme kvinders, etniske minoriteters og LGBTI-personers deltagelse, bl.a. skal staten lave mediekampanjer og uddannelsesprogrammer, der modarbejder sexismen og diskrimination.

Aftalen blev fremhævet som den første af sin slags, den første fredsftale med et kønsperspektiv. Det internationale samfund, med FN-Women i spidsen, kunne ikke få armene ned!

Feministisk fremtid for Colombia?

Den internationale jubel, kan måske skyldes at det ikke forventes af en fredsslutning i 'Syd' at have et udtalt kønsperspektiv, for det er jo det de er gode til i Sverige, ikke? Latinamerika associeres nærmere med dybt patriarkalske samfundet, præget af statssexisme, den katolske kirkes dyder og reklamer der reproducerer kønsroller. De fordomme er der helt sikkert også hold i, men der tegner sig heldigvis flere nuancer.

I Colombia er den netop indgåede fredsftale symptom på opbruddet med de konservative kønsroller og kønsopfattelser, og i hvert fald på papiret, en sejr for værdier som diversitet og ligestilling.

Det bliver spændende at se om fredsftalen med sine ligestillingsperspektiver rent faktisk bliver implementeret, og det bliver spændende at følge hvordan den oprørske feminismen kommer til udtryk i partiprogram og praksis når FARC forvandles til et politisk parti og en gruppe civile medborgere inden længe.

FARC vil starte et politisk parti og fortsætte deres kamp inden for det parlamentariske system.

Treenigheden i Internationalt Forum

Hvad er vores forhold til resten af verden? I denne artikel kigger vi indad på IFs eget arbejde forskellige steder i verden. Det er beslægtet med NGOernes engagement. Imidlertid fastholder IF, at vi adskiller os på væsentlige punkter, men er vi egentlig så meget anderledes end NGOerne?

Af: Morten Ranum

Begrebet solidaritet knytter sig til imperialismeteorier. IF forstår sig selv som en anti-imperialistisk organisation. Solidaritetsarbejde er en måde at omsætte kritik af imperialismen til praktisk politik.

Traditionelt har IF været organiseret gennem en række emnegrupper. Grupperne har fokuseret på et land, en region, eller et område et sted i verden, hvor der er et oprør, som man kan støtte og være solidarisk med. IF har fortrinsvis været orienteret mod Mellemøsten (læs: Palæstina) og Latinamerika. De enkelte grupper har fungeret meget selvstændigt. Derfor er gruppernes arbejde også meget forskelligt.

Generelt set har grupperne lokaliseret et oprør og identificeret en bevægelse eller organisation, som man ønskede at arbejde sammen med. Det

konkrete arbejde har bestået i studieture til området og andre rejser. Det har ikke kun været gruppen i IF, som er taget afsted, men der har også været arrangeret besøg af den pågældende bevægelse eller organisation i Danmark som del af gruppens oplysningsarbejde. Gruppernes arbejde har bestået i en kombination af at rejse ud og lave oplysningsarbejde herhjemme.

I perioder har nogle af grupperne indgået i internationale fredsvagtssystemer. De har altid været på initiativ af gruppens samarbejdspartner og koordineret sammen med en bredere international indsats. Gennem en årrække sendte Mexico-gruppen fredsvagter til Chiapas for at yde beskyttelse af lokalbefolkningen. I flere perioder har América-gruppen sendt fredsvagter til Columbia.

De sidste par år har der været lanceret et oplysningsprojekt i IF København, og en person er

blevet ansat til at organisere arbejdet. Verdensakademiet er kernen i dette oplysningsarbejde. Det er en videreudvikling af Latinamerika-akademiet, som oprindeligt blev etableret af América-gruppen.

Akademiet var fra begyndelsen tænkt som en kombination af oplysning, skoling og aktivisme, hvilket egentlig altid har været en hellig treenighed i IFs arbejde. Initiativets formål har været at systematisere og organisere oplysningsarbejdet bedre. Verdensakademiet udtrykker en større prioritering, hvor IF som helhed tager ansvar og ikke længere overlader det til de enkelte grupper. Sideløbende med Latinamerika-akademiet blev der afholdt spansk kurser, som var organiseret omkring de samme linjer. Man kunne komme i IF og lære spansk, men samtidig fik man gennem sit spansk kursus tilbud om at deltage i IFs solidaritetsarbejde.

Oplysning og aktivisme

Verdensakademiet blev etableret sidst år – i 2015. Formålet var at give unge bedre muligheder for at være aktive i IF's arbejde. I mange organisationer og bevægelser kan det være svært at blive aktiv uden at skulle forpligte sig som fuldblodsaktivister. Det er der mange, der ikke ønsker eller kan overskue. Derfor har IF forsøgt at finde former, som giver mulighed for at være aktiv på et mere moderat niveau.

Erfaringerne med Verdensakademiet er, at det har samlet en kontinuerlig kerne af deltagere, uden det har ødelagt muligheden for at deltage nogle få gange. Der er tale om en åben møderække, der tager form som en studiekreds. Her kan man få viden og information om et givent emne. I den aktuelle sæson af Verdensakademiet er temaet "Det globale perspektiv". Studiekredsen har samtidig et element af skoling af deltagerne og tilbyder også konkrete aktiviteter. Verdensakademiet skulle selvfølgelig også bidrage til IF's øvrige arbejde. I sidste sæson mundede studiekredsen ud i en studietur til Palæstina.

Arbejdsformen i Verdensakademiet er en blanding af oplæg og paneldebat kombineret med konkrete aktiviteter. Indtil videre har fokus været lagt på Latinamerika, Palæstina og Kurdistan. I forberedelserne til studieturen blev perspektivet indsnævret til at koncentrere sig om Palæstina, og Verdensakademiet benyttede sig af kontakter, som IF havde i forvejen. Turen til Palæstina blev til gennem et samarbejde med Alternative Information Center (AIC).

Samarbejdets form

Det var helt bevidst AIC, som fik lov til at sætte dagsordenen for, hvad studieturens delta-

gere skulle opleve undervejs, beskæftige sig med og diskutere. Formålet er at lytte til AIC og finde ud af, hvordan vi kan støtte deres arbejde. Hensigten er at yde solidaritet med et arbejde, der foregår i Palæstina i forvejen og netop ikke komme med en på forhånd defineret idé om udvikling i regionen.

Under studieturen gav AIC udtryk for, at det var meget positivt, at deltagerne i turen var unge og åbne for dialog. AIC er meget interesseret i at komme i kontakt med unge i Danmark. Derfor har Verdensakademiet besluttet, at de vil lave oplysningsaktiviteter på skoler som en relevant opfølgning på studieturen.

Kolonialismens skygger

På en studietur, der varer nogle få uger, kan det være svært at gennemskue, hvad der egentlig foregår – og der er kun meget lidt mulighed for at opbygge tillid til de mennesker, man møder. Verden er fuld af uigenkendelige magtforhold, og vi kommer fra en privilegeret del af verden. Vi repræsenterer en lang og brutal kolonihistorie.

Hvordan kan vi være sikre på, at vores engagement rundt om i verden ikke er en fortsættelse af denne ubehagelige arv? Også selvom vi er både kritiske og afklarede?

I Verdensakademiet er opfattelsen den, at det var en fordel i dialogen med AIC, at deltagerne på studieturen ikke kom med noget bestemt, som de ville tilbyde. IF har ikke nogen stor bevilling fra DANIDA eller EU, og derfor tilbyder vi ikke et stort projekt, som vores samarbejdspartnere måske har svært ved at sige nej til. Dermed adskiller IF sig fra mange af NGO'erne. Der er ikke et på forhånd defineret projekt, som vi vil presse samarbejdspartneren ind i.

Verdensakademiet har fokuseret strategisk på en ung målgruppe, og har været med til at skabe et rum for politisk skoling og aktivisme for unge IF'ere. Fokuset på den unge målgruppe afspejles også i projektets tilgang, og Verdensakademiets deltagere mener selv, at det har været en stor fordel, at deltagerne har været unge og nogenlunde på samme niveau af politisk skoling. Nogle af IF's emnegrupper har opbygget stor viden om de emner, de arbejder med, over flere årtier. Dette er en fordel for organisationen, men det kan også være svært for unge aktivister, at indgå i en gruppe, hvor holdningerne og organiseringsformen er blevet mere fasttømrede over tid. Verdensakademiet har netop arbejdet på at skabe et rum, hvor unge aktivister kan lære sammen på egen måde og egne præmisser, og måske på længere sigt sluses ind i resten af organisationen.

Artiklen bygger på en samtale med Nicola Tadini, som er oplysningssekretær i IF.

I de kommende numre af Gaia vil vi skrive mere om solidaritetsarbejde, kolonialisme og forandring af verden.

AIC

er en israelsk-palæstinesisk støtteorganisation for palæstinenserne kamp. De beslutter ikke selvstændigt, hvilke løsninger der bør vælges i Palæstina, men de lytter til palæstinenserne krav og ønsker.

Info:
www.alternativenews.org

Menneskerettigheder i frit fald

Af Ole Tomotej

Den højstemte tale om universelle menneskerettigheder står i skærende kontrast til den indsats, nationalstaterne og den Europæiske Union gør for (ikke) at realisere dem.

Antallet af mennesker i verden, der flygter fra konflikt, forfølgelse og nød, stiger hvert år. Det seneste tal er på 65 millioner. Blandt borgere i en velfærdsstat med en kristen humanistisk

tradition er det en almindelig opfatelse, at FN's flygtningekonvention sikrer flygtningene et liv og en fremtid. Men når man ser, hvordan europæiske lande har håndteret flygtningeproblematikken de seneste år, kan man se, at det er en illusion og en anledning til at græmme sig.

Forventningen om et system, der drager omsorg for mennesker i nød og sikrer dem et rimeligt liv, savner med andre ord hold i virkeligheden. Er vi på vej ind i en ny tid, hvor flygtninge mere eller mindre permanent vil blive nægtet de borgerrettigheder, der sikrer

"I nationalstatens system viser de såkaldte hellige og umistelige menneskerettigheder sig at være uden ethvert forsvar og enhver virkelighed i samme øjeblik, det ikke er muligt at håndtere dem som borgerrettigheder i en stat".

Hannah Arendt

statsborgere i Fort Europa et relativt trygt liv? Står idealet om menneskerettigheder for fald, og er tiden, udviklingen og virkeligheden løbet fra postulatet om en europæisk humanisme?

Mellem ideal og virkelighed

Ideen om universelle menneskerettigheder opstod efter første verdenskrig, hvor millioner af europæere blev drevet på flugt. Det var imidlertid først efter 2. Verdenskrig, at menneskerettighedsregimet for alvor slog igennem. Fra de toneangivende lande har kravet altid

været, at det alene skulle være et humanitært og socialt instrument, der ikke skulle bruges politisk. Det er i sig selv en modsætning. En anden fundamental svaghed ved menneskerettighedsidealene er, at der aldrig har været en international instans med magt og mandat til at varetage interesserne for det stadigt voksende antal flygtninge.

Det er kun en nationalstat, som kan tildele borgerrettigheder til den, der er blevet statsløs. Svagheden blev påpeget for mere end 50 år siden af Hannah Arendt. Hun skrev:

"I nationalstatens system viser de såkaldte hellige og umistelige menneskerettigheder sig at være uden ethvert forsvar og enhver virkelighed i samme øjeblik, det ikke er muligt at håndtere dem som borgerrettigheder i en stat". Arendt taler om: "Nationalstatens forfald og menneskerettighedernes ophør".

Flygtningen som politisk udfordring

Italieneren Giorgio Agamben gjorde sig også lignende tanker i forbindelse med det store antal mennesker, der mistede et statstilhørsforhold, da Balkan gik i opløsning: "Flygtningen kan ikke længere repræsenteres inden for nationalstaten og truer derfor hele vores fundament. Det splitter den gamle treenighed mellem stat-nation-territorium. Fra at være en tilsyneladende marginal person, bliver flygtningen nu en central skikkelse i vores politiske historie."

Det var i Europa, at nationalstaterne først eksperimenterede med at fratage store grupper af mennesker deres borgerlige og menneskelige rettigheder. Nazi-Tyskland var det værste eksempel. Nazisterne fratog jøder og romaer (sigøjnere) deres ejendom og borgerlige rettigheder. De ophørte med at være borgere i deres eget land og blev i stedet 'nøgne' mennesker, der kunne sendes til udryddelseslejrene.

Så vidt går de europæiske nationalstaters regeringer næppe i forhold til den aktuelle flygtningesituation. De er dog ikke villige til at tage ansvaret for de mange mennesker, der savner beskyttelsen fra en stat. Flygtningens blotte eksistens afslører fiktionen om nationalstat og suverænitet og bringer staten i krise. Menneskerettighedsbegrebet kan ikke læn-

gere rummes eller realiseres inden for hverken nationalstatens eller EU's rammer.

Selvom vi her til lands har et vingeskudt velfærdssystem, og det europæiske samarbejde er i krise, har vi som kontinent stadig meget at byde på, som mennesker fra andre dele af verden eftertragter. Derfor har vi snarere set begyndelsen end enden på flygtningetilstrømningen.

Den illegale indvandring vil resultere i, at der opstår en befolkningsmasse af permanent bosiddende "ikke-borgere", som hverken kan eller vil naturaliseres eller hjemsendes. De er 'statsløse de facto', da de ikke ønsker at bede om deres 'oprindelige' stats beskyttelse. Vores politikere svarer med kontrol og grænsebomme og forsøger at holde så mange som muligt af de nødstedte mennesker ude.

For dem, det lykkes at komme illegalt ind i vores land, er der ikke udsigt til retssikring som borger. De vil blive ofre for den rendyrkede udnyttelse fra en rå og ureguleret kapitalisme. Er de heldige at finde fodfæste på det grå arbejdsmarked, gælder helt andre regler end dem, der er reguleret af kollektive overenskomster.

Kan vi være det bekendt? Er det det, vi ønsker, eller findes der alternativer til denne 'nødvendighedens' politik, som vi så ofte også hører, når det gælder økonomiske besparelser? Der er stadig brug for medmenneskelighed og imødekommenhed, men også for respekt og solidaritet, i kampen mod et system, som er umenneskeligt for flygtninge, og som bliver mere og mere uværdigt for os, hvis menneskerettighederne krænkes af vores politikere.

Faktarubrik fra FN's Menneskerettigheder:

- Artikel 3. Enhver har ret til liv, frihed og personlig sikkerhed.
- Artikel 6 Ethvert menneske har overalt i verden ret til at blive anerkendt som retssubjekt.
- Artikel 13 stk1. Enhver har ret til at bevæge sig frit og vælge opholdssted indenfor hver stats grænser.
- Artikel 15. stk 1. Enhver har ret til en nationalitet.
- Stk 2. Ingen må vilkårligt berøves sin nationalitet eller nægtes ret til at skifte nationalitet

Inspireret af Giorgio Agambens bog: Homo Sacer.

Bæredygtig genopbygning i Kurdistan

Af: Jørgen Holst, Økologisk Rojava

Den kurdiske befolkning har med enorme ofre befriet store områder i det nordvestlige Syrien (Rojava). Mest kendt er de hårde kampe omkring den kurdiske by Kobanê, som blev befriet i januar 2015. Nu skal disse områder bygges op igen, selvom der lægges mange hindringer i vejen for arbejdet: De tyrkiske aggressioner og Nordirakiske chikaner og blokader gør ikke arbejdet nemmere. Alligevel er der opstartet flere internationale genopbygningsprojekter, som skal hjælpe befolkningen i de befriede områder med at komme på fode igen.

Økologisk Rojava

Et af disse projekter har sit udspring i Danmark. En initiativgruppe af danske økologer, sympatisører og kurdere har opstartet et økologisk landbrugsprojekt i samarbejde med Reconstruction Board of Kobanê, som er den internationale paraplyorganisation, som koordinerer genopbygningsarbejdet i området. Initiativgruppen har udviklet grundlaget for en international solidaritetsforening under navnet Økologisk Rojava, som holder til i Solidaritetshuset på Nørrebro i København. Projektet har flere elementer og delformål:

- at opbygge en landbrugsskole i Rojava/Kobanê på længere sigt.
- at bidrage til udviklingen af en international økologisk landbrugsuddannelse på kurdisk.

En initiativgruppe af danske økologer har sat gang i et solidarisk genopbygningsprojekt i den krigshærgede Rojava-provins. Projektet har blandt andet som formål at bygge en økologisk landbrugsskole med international udvekslingsaftale, således at danske og kurdiske økologer kan lære af hinanden.

- at inddrage udveksling af viden om arbejdsmiljø, vedvarende energi, andelsforeninger og kooperativer i samarbejdet.
- at fremme produktion af økologiske kvalitetsfødevarer, som kan sælges lokalt.
- at bidrage til inspiration og samarbejde med andre befriede kurdiske kantonner om udviklingen af økologisk landbrug.

Projektet er i gang med at samle midler ind, som skal gå til at fremme disse mål og har allerede fået en del økonomisk støtte fra foreninger og enkeltpersoner. Selve skolebygningen skal konstrueres så bæredygtigt som muligt. Og der skal senere tilknyttes vedvarende energikilder til skolen, så den på sigt kan blive CO2-neutral. Skolen skal uddanne nye økologiske landmænd lokalt bl.a. med mulighed for udvekslingsophold i Danmark i samarbejde med økologiske landbrugsskoler i Danmark, så de senere kan opstarte egne økologiske landbrug eller kooperativer i lokalområdet.

Vær med: Støt genopbygningen i Rojava

Alle, der vil være med til at opbygge en eller flere dele af disse helt konkrete solidaritetsprojekter, er meget velkomne til at tilslutte sig kampagnen. Alle uden så meget tid, der også bare ønsker at støtte en bæredygtig udvikling omkring økologisk landbrug og vedvarende energi i Rojava, kan blive støttemedlemmer for ca. 200 kr. pr. halvår (150 kr. for studerende). Vi kommer gerne rundt til interne eller offentlige informations- og solidaritetsmøder.

Projektet er blandt andet støttet af: Reconstruction Board of Kobané, Sammenslutningen af kurdiske foreninger i Danmark (FEYKURD), Kobane støttefond, MF Christian Juhl (Enhedslistens udviklingsordfører), MF Søren Søndergård (Enhedslistens Kurdistangruppe) og MF Finn Sørensen (Enhedslistens arbejdsmarkedsordfører).

Kontakt:

Jørgen Holst, Tlf: 71 78 46 65. jholst4@outlook.dk, økologisk landmand.

Læs mere om projektet og støt Økologisk Rojava: www.eco-rojava.dk